

Sygn. akt II PZ 21/16

POSTANOWIENIE

Dnia 6 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak (przewodniczący)

SSN Bogusław Cudowski (sprawozdawca)

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z powództwa W. S.

przeciwko Parafii Kościoła Rzymsko-Katolickiego w W.

o ustalenie nawiązania i pozostawania w stosunku pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 6 grudnia 2016 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w Z.

z dnia 10 maja 2016 r., sygn. akt IV Pa .../16,

odrzuca zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy postanowieniem z 10 maja 2016 r. odrzucił skargę powoda o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego z 20 grudnia 2011 r., oddalającego apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Ś. z 3 czerwca 2011 r., którym oddalono powództwo z 20 października 2008 r. o ustalenie nawiązania przez powoda stosunku pracy z pozwaną i pozostawania przez powoda w stosunku pracy (pkt 1), a sprawę z powództwa W. S. przeciwko Parafii Rzymsko-Katolickiej w W. o zapłatę przekazano do rozpoznania według właściwości Wydziałowi Cywilnemu Sądowi Rejonowemu w Ś. (pkt 2).

W uzasadnieniu skargi o wznowienie powód wskazał, że od momentu rozpoznania pozwu był pozbawiony czynnego udziału przed sądem profesjonalnego pełnomocnika z urzędu, a Sąd Rejonowy w Ś. nie dopełnił obowiązku rozpoznania złożonego w pozwie wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu poprzez nieustanowienie go jeszcze przed pierwszą rozprawą. Skarżący wniósł o wznowienie postępowania w sprawie o nawiązanie i pozostawanie w stosunku pracy z pozwaną oraz o zapłatę, a także o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Postanowieniem z 18 lutego 2016 r. Sąd Okręgowy w Z. ustanowił dla powoda pełnomocnika z urzędu.

Sąd Okręgowy w Z., po omówieniu orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego możliwości ponownego rozpoznania prawomocnie zakończonej sprawy na skutek skargi o wznowienie, w tym w szczególności nienależytej reprezentacji strony jako podstawy wznowienia, ocenił, że w rozpoznawanej sprawie nie zachodzi podstawa wznowienia z art. 401 pkt 2 k.p.c. Stwierdził, że skarżący nie wykazał żadnych naruszeń stanowiących przypadek nieważności postępowania. Wskazał, że przyznanie pełnomocnika z urzędu nastąpiło niezwłocznie po uzupełnieniu przez powoda braków formalnych w postaci złożenia uzupełnionego formularza oświadczenia o stanie majątkowym i rodzinnym. Tym samym, zdaniem Sądu, zwłoka w ustanowieniu pełnomocnika z urzędu wystąpiła z winy powoda. Ponadto, powód nie współpracował z wyznaczonymi pełnomocnikami z urzędu, wchodził z nimi konflikty i formułował swoje żądania w sprawie sprzecznie ze stanowiskiem pełnomocnika z urzędu, a sąd rozpoznający sprawę, wobec korzystania przez powoda z prawa do pełnomocnika w sposób sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa, cofał ustanowienia pełnomocników. Sąd Okręgowy zauważył również, że mimo cofnięcia ustanowionego pełnomocnika z urzędu powód w toku sprawy samodzielnie formułował swoje stanowisko w licznych i obszernych pismach procesowych z powołaniem się na przepisy prawa pracy oraz samodzielnie zgłaszał wnioski dowodowe. Uwzględniając powyższe okoliczności, Sąd Okręgowy odrzucił skargę na podstawie art. 410 § 1 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

Postanowienie Sądu Okręgowego odrzucające skargę zaskarżył powód, wnosząc o jego uchylenie oraz wznowienie postępowania.

Zarzucił, że to Sąd Rejonowy w Ś. nie dopełnił swojego obowiązku wezwania go do przedłożenia oświadczenia majątkowego i nie ustanowił dla niego przed pierwszą rozprawą pełnomocnika z urzędu, a Sąd Okręgowy w Z. nie ma prawa przerzucać na niego odpowiedzialności za niezawinione przez niego nadużycie władzy przez pracodawcę poprzez nielegalne zatrudnienie w Parafii w W. oraz przez Sąd w Ś. poprzez niedopełnienie obowiązku wezwania go w piśmie z 21 października 2008 r. do przedłożenia oświadczenia majątkowego w celu przyznania pełnomocnika z urzędu. Dodał również, że reprezentujący go profesjonalny pełnomocnik nie powinien obciążać go czynnościami, za które pobiera wynagrodzenie z urzędu i powinien składane przez niego zażalenie sprecyzować czy uzupełnić, ponieważ zdaniem skarżącego postępowanie od dnia 21 października 2008 r. nie jest ważne z powodu określonego w art. 379 pkt 5 k.p.c. Zażalenie wniesione do Sądu Okręgowego powód podpisał osobiście.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 87¹ § 1 k.p.c., w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych, a w sprawach własności przemysłowej także przez rzeczników patentowych. Zastępstwo to dotyczy także czynności procesowych związanych z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, podejmowanych przed sądem niższej instancji. Zasada ta, zgodnie z art. 87¹ § 2 k.p.c., nie ma zastosowania w postępowaniu o zwolnienie od kosztów sądowych oraz o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego, oraz gdy stroną, jej organem, jej przedstawicielem ustawowym lub pełnomocnikiem jest sędzia, prokurator, notariusz albo profesor lub doktor habilitowany nauk prawnych, a także gdy stroną, jej organem lub jej przedstawicielem ustawowym jest adwokat, radca prawny lub radca Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa. Przymusowe zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych w postępowaniu przed Sądem Najwyższym ma charakter bezwzględny. Oznacza to, że w postępowaniu przed Sądem Najwyższym zdolność strony do podejmowania przez nią osobiście

czynności procesowych jest wyłączona. W konsekwencji czynności podejmowane przez stronę osobiście w postępowaniu przed Sądem Najwyższym, z zastrzeżeniem przypadków wymienionych w art. 87¹ § 2 k.p.c., są bezskuteczne (por. postanowienie SN z 16 marca 2006 r., III CZ 5/06, LEX nr 584755 oraz postanowienie SN z 6 lutego 2013 r., V CZ 88/12, LEX nr 1294195 oraz powołane tam orzeczenia).

Uwzględniając powyższe regulacje, zażalenie wniesione przez skarżącego osobiście, ze względu na art. 87 § 1 k.p.c. oraz brak okoliczności uzasadniających zastosowanie art. 87 § 2 k.p.c., dotknięte jest brakiem nieusuwalnym, co powoduje konieczność jego odrzucenia bez wzywania do uzupełnienia tego braku.

Z tych powodów, na podstawie art. 130 § 5 *in fine* w zw. z art. 394¹ § 3 oraz art. 398⁶ § 3 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

kc